

GLOSES

A UN PARLAMENT D'EN JOAN SANTAMARÍA

I

UNA SENTADA D'ART

Què entenem per Art? La resposta sembla óbvia, ja que, si bé no es fàcil donar de primer entuvi una definició lògica, tots creiem tindre'n un concepte més o menys transparent.

Empró l'art, amb llur significació la més reial, pristina i ample, no es lo que generalment se creu.

En Joan Santamaria i Monné, en una notable conferencia intitulada «L'art del bon excursionista», ens dona, abillada en sel-lecte llenguatge, una visió del Art més verdadera i un horitzó extens i esplendorós es gaudeix a la llum fulgurent de ses belles idees.

Hom se conforta meditant-les. S'allunya aquella prevenció vers l'art tan extesa que fá que anem a éll de puntetes i amb por d'ofendre'l amb la nostra ignorancia. No el sabem esguardar fit a fit, i havem format d'ell un concepte erroni.

Sí, tenim al art reclós en un marc esquifit i llevat de la pintura, de la escultura, de la música i de la poesia, no concebim altres mitjans per a produir-lo, i en creiem únics usufructuaris als que dediquen llur activitat i sentiments, a fer-ne manifestació externa i objectiva.

Cal establir una distinció entre l'art que podem dir-ne formal, i un purament subjectiu i ádhuc bell, noblé i enter, un art non-nat en quiscun de nosaltres i que panteixa en el nostre sí; l'escencia del art, la concepció, que'ls cultivadors del mateix tradueixen amb obres reials dant-li forma, vida i color i que a altres se'ls manifesta com en una llei d'aspiració abstracte cap a lo bell i una varietat d'estats anímics, de quins, com fruits d'una font inestroncable, en brollen sentiments rublerts de bellesa, de llum, de pulcritut, de veritat .. i de goig íntim.

Ambdues manifestacions son filles d'un art verdader i efectiu, car acusen espiritualitat, bellesa i perfecció.

En Santamaria, esbaix de la nostra ment l'idea dominadora i arcaica d'un art quinta-essenciat i ens en mostra un de més universal— a quin *podem íutejar*—i que, ensemps que s'ens apareix més gran, més ampli i més bell s'ens fá més assequible i plaent.

Heusaquí perque al Glosador també li sembla migrada l'idea d'art que arreu domina, i no es dedueix pas d'aixó qu'existeixin dues modalitats

d'artistes essencialment distints, car l'art, essent cosa perfecte no pot ser altivol i mateix s'entre-garà a qui, mitjançant curosa preparació haigi assolit llur possessió plástica, que a aquell que l'aimi sincerament i sapiga fruir intensa i devotament llurs sublims i inefables delícies.

Una lloança fervent i humil, pero justíssima per a En Joan Santamaria, que no es, no, un revolucionari del art, es un clarivedent i un temperament exquisit, puig ha ovirat l'obra d'art més gran i duradera: fer bella la vida.

Heusaquí l'obra excelsa i magnífica.

FRANCISCO GLANADELL.

ALEGORÍES

LA CABELLERA DE LA PATRIA

Al cor de Catalunya — ja hi niua la tristesa
perque els boscos li arrenquen — que son los seus cabells
els que, com a les dones — li donen més bellesa
quan per la primavera — los despentina el vent.

M'apar ma Catalunya — com una dona hermosa
que havent-la rasurada — la serra i la destrál
en un extrem d'Espanya — jeient tota plorosa
al Sol mostre la calve — dels seus turons pelats.

Avans ma Catalunya — hermosa i gentil era,
perque tenia els boscos — espessos i poblats
i reia envolcallant-le — sa inmensa cabellera
que desde els cims llensave — los seus perfums al plá.

Llavors era ufanosa, — i si algún jorn plovia
les aigues s'aturaven — al mitj de sos cabells
i després la montanya — bo i degotant llua
mentres lo Sol tornave — les serenors al cel.

Pro avui la calve trista — que mostren les montanyes
ja no pot veurer l'aigua — que cau en lo seu cap,
per xo los rius aixamplen — son llit, i les cabanyes
s'emporten i amenassen — els pobles i ciutats.

Si voleu que'ls poetes — cantin cançons boscanes;
si voleu que refilin — alegres rossinyols,
si no voleu que callin — les aigues catalanes
quan parlen amb — la boca petita de les fonts,

torneu a nostra patria — los seus cabells hermosos,
torneu la cabellera — a nostra patria gran,
doneu-li arbres que fassin — els boscos més frondosos
que son nius de poesia — i escuts de tempestats.

Aixis tindrem llegendes — de dones encantades
que viuen en els boscos — d'alsines i de pins;
aixís no haurem de temer — que siguin arresades
ni les ciutats ni els pobles — al aixemplar-se els rius.

ENRIC MARGARIT.